

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИ АКАДЕМИЯСИ
КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ ИЛМИЙ-ТАЪЛИМ МАРКАЗИ**

**КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ БОРАСИДАГИ АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАР,
УНГА ҚАРШИ КУРАШИШ ТАРИХИ ВА АСОСИЙ ЁНДАШУВЛАР**

Тьютор (ўқитувчи-маслаҳатчи)
Баходир Исламович Исмоилов

Кириш

1. Коррупцияга оид асосий иборалар

2. Коррупцияга қарши курашиш тарихи

3. Коррупцияни белгиловчи омиллар ва унинг келиб чиқиш сабаблари

Хулоса

1. Коррупцияга оид асосий иборалар

“Коррупция” атамаси “бузиш, тизимни издан чиқариш, пора эвазига оғдириш” деган маънони англатадиган латинча “corruptio” сўзидан келиб чиққан

Коррупция — шахнинг ўз мансаб ёки хизмат мавқеидан шахсий манфаатларини ёхуд ўзга шахсларнинг манфаатларини кўзлаб моддий ёки номоддий наф олиш мақсадида қонунга хилоф равишда фойдаланиши, худди шунингдек бундай нафни қонунга хилоф равишда тақдим этиши тушунилади

Коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик - коррупция аломатларига эга бўлган, содир этилганлиги учун қонун ҳужжатларида жавобгарлик назарда тутилган қилмиши тушунилади

Манфаатлар тўқнашуви — шахсий (бевосита ёки билвосита) манфаатдорлик шахнинг мансаб ёки хизмат мажбуриятларини лозим даражада бажаришига таъсир кўрсатаётган ёхуд таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳамда шахсий манфаатдорлик билан фуқароларнинг, ташкилотларнинг, жамиятнинг ёки давлатнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ўртасида қарама-қаршилик юзага келаётган ёки юзага келиши мумкин бўлган вазият.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Олий суди, Давлат хавфсизлик хизмати, Ички ишлар вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси, Миллий гвардиясининг 2019 йил 30 декабрдаги ҚК-72, 08/УМ-804-19, 42, 101, 01-02/22-70, 34-сон қарори билан тасдиқланган “**Электрон жинойт-ҳуқуқий статистика**” ягона ахборот тизимини юритиш тартиби тўғрисидаги низомга асосан:

1

“Коррупцияга оид жинойтлар тоифасига қуйидагилар кириши:
Ўзбекистон Республикаси Жинойт кодексининг 192⁹, 192¹⁰, 210, 211, 212, 213, 214-
моддаларида назарда тутилган жинойтлар;

2

ғаразгўйлик ёки бошқа шахсларнинг манфаатларини кўзлаб содир этилган
Ўзбекистон Республикаси Жинойт кодексининг 192¹¹, 205, 206, 209, 301-моддаларида
назарда тутилган жинойтлар;

3

мансабдор шахс томонидан мансаб мавқеини суистеъмол қилиш йўли билан
ғаразгўйлик ёки бошқа шахсларнинг манфаатларини кўзлаб содир этилган
Ўзбекистон Республикаси Жинойт кодексининг 167, 168-моддаларида назарда
тутилган жинойтлар белгиланган.

2020 йилда республика бўйича содир қилинган коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларнинг салмоғи

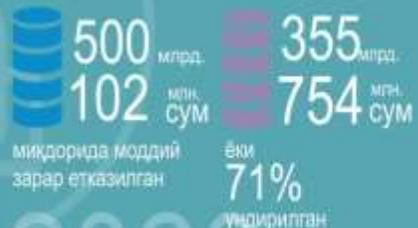
Мансабдор шахслар жиноятчилиги таҳлили:

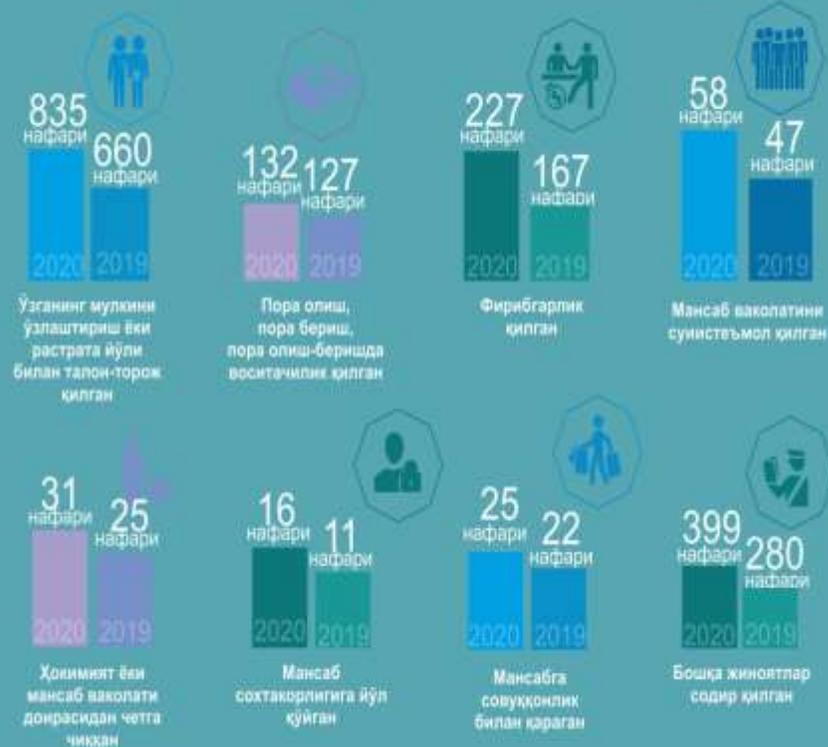
Зарар

Жавобгарликка тортилган мансабдор шахслар мавқеи:

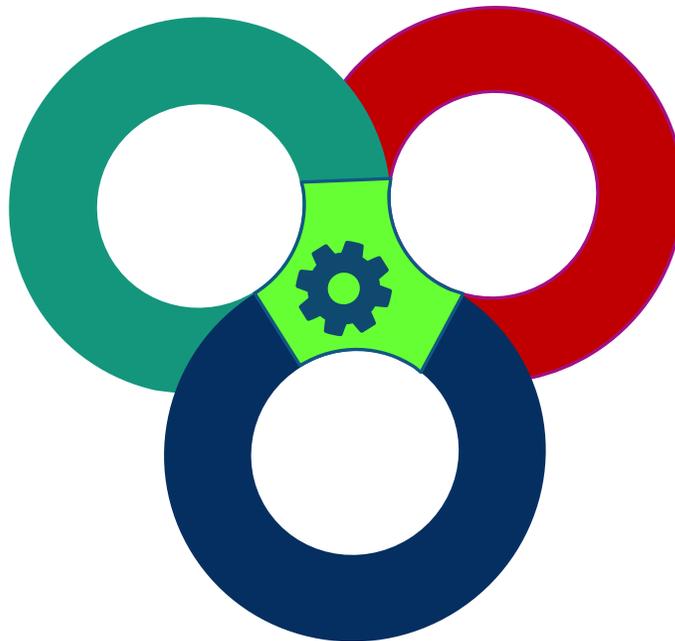

Жавобгарликка тортилган мансабдор шахсларнинг содир этган жиноятлари турлари:

Коррупцияга қарши курашиш борасида халқаро андозалар - коррупция ва уюшган жиноятчиликка қарши курашиш ҳамда унинг олдини олишга қаратилган **кенгқамровли (универсал), минтақавий** ва **махсус халқаро хужжатлар** мужмуидир

Коррупция ва уюшган жиноятчиликка қарши курашиш борасидаги кенгқамровли (универсал) хужжатлар тоифасига БМТ, Коррупцияга қарши кураш масалалари бўйича Глобал форум томонидан қабул қилинган хужжатлар киритилади.

Коррупция ва уюшган жиноятчиликка қарши курашиш борасидаги махсус хужжатлар тоифасига Коррупцияга қарши кураш тўғрисидаги Америкаро конвенцияси, Африка иттифоқи, Араб давлатлари лигаси, ИХТТ, ФАТФ доирасида қабул қилинган хужжатлар киритилади.

Коррупция ва уюшган жиноятчиликка қарши курашиш борасидаги минтақавий хужжатлар тоифасига Европа Кенгаши, ЕИ, Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилоти (ИХТТ), ЕХХТ томонидан қабул қилинган хужжатлар киритилади.

Коррупция турлари

Профессор Роберт Клитгаарднинг «Коррупция формуласи»

$K = Я + Б - Ж$

Я - яккахокимлик,

Б- бошқарув сифати

Ж- жавобгарлик

2003 йил 31 октябрда қабул қилинган БМТнинг **Коррупцияга қарши конвенцияси** коррупцияга қарши кураш борасидаги энг асосий халқаро ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси мазкур халқаро ҳужжатга қўшилган: Ўзбекистон Республикаси Олий мажлиси Қонунчилик палатаси томонидан “БМТнинг Коррупцияга қарши конвенциясига Ўзбекистон Республикасининг қўшилиши тўғрисида”ги Қонуни **2008 йил 24 июнда қабул қилинди** ва **2008 йил 27 июнда Ўзбекистон Республикаси Олий мажлиси Сенати томонидан маъқулланди** ва **2008 йил 28 августдан эътиборан кучга кирди.**

БМТнинг Коррупцияга қарши конвенцияси муқаддима ҳамда **8 та боб, 71 та моддадан** иборат бўлиб, **1-бобда (1-4) умумий қоидалар, 2-бобда (5-14) коррупциянинг олдини олиш чоралари, 3-бобда (15-42) жиноятчилик ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш фаолияти, 4-бобда (43-50) халқаро ҳамкорлик, 5-бобда (51-59) активларни қайтариш бўйича чоралар, 6-бобда (60-62) техник ёрдам ва маълумот алмашинуви, 7-бобда (63-64) амалга ошириш механизмлари, 8-бобда (65-71) якуний қоидалар** акс этган.

Мансабдор шахсинг тафсифи

Юридик аҳамиятга эга
харакатларни содир
этишга ваколат
берилган шахс

Ташкилий бошқарув,
маъмурий хўжалик
вазифаларини амалга
оширади

Доимий, вақтинча ёки
махсус ваколат бўйича
тайинланадиган ёки
сайланади

Ҳокимият вакили
вазифаларини
бажаради

Давлат органларида, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш
органларида, мул шаклидан қатъий назар, корхоналарда,
муассасаларда, ташкилотларда, халқаро ташкилотда ёхуд чет
давлатнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи, маъмурий ёки суд
органида фаолият юритади

Хокимият вакили тавсифи

Давлатнинг бирон-бир
хокимият органи
номидан иш қўриб,
муайян вазифаларни
доимий ёки вақтинча
амалга оширувчи

Ўз ваколатлари
доирасида қўпчилик
ёхуд барч фуқаро ёки
мансабдор шахслар
учун мажбурий бўлган
ҳаракатларни содир
этиш ёки
фармойишлар бериш
ҳуқуқига эга бўлган
шахс

Хизматчи ва давлат фуқаролик хизматчиси тавсифи

Хизматчи — давлат органида, тижорат, нотижорат ташкилотда меҳнат шартномаси ёки фуқаролик-ҳуқуқий шартнома асосида меҳнат фаолиятини амалга оширувчи, мансабдор шахс аломатларига эга бўлмаган шахс»

Ўз фаолиятини Давлат фуқаролик хизмати лавозимларининг давлат реестрига киритилган лавозимларда амалга оширувчи Ўзбекистон Республикасининг фуқароси давлат фуқаролик хизматчиси ҳисобланади

ҒАРАЗГҰЙЛИК НИЯТЛАРИ — содир қилинган жиноятдан моддий ёки бошқача мулкый йўсиндаги фойда олиш ёхуд моддий харажатлардан қутилишга интилишда ифодаланган ният.

КОРРУПЦИЯВИЙ ЖИНОЯТЛАР ОҚИБАТИДА ЕТКАЗИЛГАН ЗАРАР

Кўп бўлмаган зарар базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан юз бараваригача бўлган миқдордаги зарар.

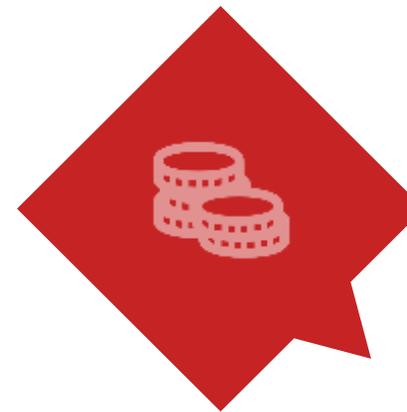
Кўп миқдор — базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан беш юз бараваригача бўлган миқдор.

Кўп миқдордаги зарар — базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан беш юз бараваригача бўлган миқдордаги зарар.

ПОРАХҰРЛИК — пора олиш, пора бериш ёки бу жиноятларда воситачилик қилиш.

КОРРУПЦИЯВИЙ ХАВФ-ХАТАРЛАР – давлат ҳокимияти органлари фаолият олиб бориши, давлат хизматчиларининг фаолияти жараёнида юзага келадиган, коррупцияга оид ҳуқуқбузарликни содир этиш вазиятини яратадиган ҳамда улар натижасида ноҳуш оқибатлар келтириб чиқарадиган ҳолатлар, омиллар ва ҳаракатлар.

Комплаенс назорати – давлат органлари ва хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги халқаро стандартлар, қонун ва бошқа меъёрий ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ ташкил этувчи, коррупция хавф-хатарлари, манфаатлар тўқнашувини ўз вақтида аниқлаш ва чек қўйиш, қонун бузилиш ва коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар ҳақида хабар беришни ўзида мужассам этган профилактик тизимдир.

«Коррупцияга қарши бошқарув тизимлари – Фойдаланиш учун талаблар ва тавсиялар» халқаро стандарти ISO 37001:2016 – бу ташкилотда коррупцияга қарши курашнинг самарали тизимини яратишнинг халқаро усулларини ўзида жамлаган, коррупцияга қарши мукамал бошқарув тизимини йўлга қўйишга хизмат қиладиган халқаро стандартдир.

Стандарт - коррупцияга қарши сиёсатни ишлаб чиқиш;

- коррупцияга қарши тадбирларнинг бажарилишини назорат қилиш учун масъулларни тайинлаш;
- ходимларни ўқитиш;
- коррупция хавфларини баҳолашни ўтказиш;
- молиявий ва тижорат назоратини олиб бориш, ҳисоботлар юритиш ва бошқаларни жорий этишни талаб этади.

Коррупциявий жинойтларнинг содир этилишига шароит яратувчи омиллар бу иллат устидан ташкилий-бошқарув ва ижтимоий назорат етарли эмаслиги ҳисобланади.

Уларга қуйидагилар киради

Режалаштиришдаги камчиликлар, шартнома талабларини иштирокчилар томонидан бузилиши, хизмат фаолиятини ташкил этишдаги нуқсонлар (мажбуриятларни тақсимлаш, ваколатни белгилаш, иш хажмининг кўплиги ва ҳ.к.);

Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишдаги камчиликлар (билимсиз ва тажрибаси йўқ ёки ишончсиз шахсларни қариндош уруғчилик, таниш-билишчилик асосида ишга қабул қилиш ва шунга ўхшаш ҳолатлар);

Ҳисоб-китоб ва назоратнинг сустлиги;

Хўжасизлик ва ортиқча сарф-харажатга йўл қўйиб бериш (энергия манбаларидан, моддий ва одам ресурсларидан тежамкорликсиз фойдаланиш), тарбиявий ишлардаги нуқсонлар;

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат органлари фаолиятидаги мансабдор шахслар, хизматчиларнинг фойдаси ва сарф-харажатлари ва улар томонидан хизмат вазифаларини бажариши устидан назоратни йўқлиги, шунингдек, коррупциявий ҳолатларга эътиборсизлик

Коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида хабар берган ёки коррупцияга қарши курашишда бошқа тарзда кўмаклашган шахсларни рағбатлантириш масаласи

Вазирлар Маҳкамасининг “Коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида хабар берган ёки коррупцияга қарши курашишда бошқа тарзда кўмаклашган шахсларни рағбатлантириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида” қарори (829-сон, 31.12.2020 й.) қабул қилинди. Низом “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги Қонунга мувофиқ жамиятда коррупцияга нисбатан муросасиз муносабатни шакллантириш ҳамда коррупцияга қарши курашиш самарадорлигини янада ошириш мақсадида ишлаб чиқилган.

Низомга кўра, коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида хабар берган шахслар қуйидаги асослардан бири мавжуд бўлганда бир марталик пул мукофоти билан рағбатлантирилади:

✎ ўзларига нисбатан пора талаб қилган шахс ёки ўзларига маълум бўлган коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида коррупцияга қарши курашувчи органлар (Бош прокуратура, Давлат хавфсизлик хизмати, Ички ишлар вазирлиги, Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти)га берган хабари асосида бундай ҳуқуқбузарлик фош этилса;

✎ коррупцияга оид жиноятни содир этганлиги учун қидирувда бўлган шахс тўғрисида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга берилган хабар асосида қидирувдаги шахс ушланиши (ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг ходимлари бундан мустасно).

Коррупцияга қарши курашиш борасидаги хорижий давлат тажрибаларидан келиб чиқиб, Низом билан мамлакатимизда қуйидаги тартиб белгиланмоқда: Коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида хабар берганлик учун **фуқаролар**, нодавлат тижорат ташкилоти, давлат органи ва фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг **хизматчисини** рағбатлантириш.

Ушбу тартибга кўра, фуқаролар ва давлат хизматчилари бирор соҳада тайёргарлик кўрилаётган, содир этилаётган ёки содир этилган коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида тегишли органларга хабар беришлари мумкин. Ўз навбатида, фуқаролар ва давлат хизматчиларининг коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида хабар берганлиги суднинг айблов ҳукми ёки Жиноят процессуал кодексининг 84-моддаси 1-қисми 1-3-бандлари, 3-қисми ва 5-қисми 1-банди бўйича жиноят ишини тугатиш ҳақидаги қарор (ажрим) кучга кириши ёхуд қидирувни бекор қилиш ҳақида қарор (ажрим) қабул қилиниши асосида рағбатлантириш назарда тутилган.

📌 Шунга кўра, коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик ҳақида хабар берган ёки коррупцияга қарши курашишга бошқа тарзда кўмаклашган шахслар тегишлича БҲМнинг 3 бараваридан 25 бараваригача (669 минг сўмдан 5 млн 575 минг сўмгача) миқдорда бир марталик пул мукофоти билан рағбатлантирилиши мумкин.

📖 Агар пора суммаси ёки етказилган зарар ёхуд ўзлаштирилаётган (ўзлаштирилган) мулкнинг қиймати БҲМнинг юз бараваридан кўп бўлса, мукофот қуйидаги фоиз ҳисобида ҳисобланади:

- анча миқдор учун – мулк қийматининг 15 фоизи миқдорида;
- кўп ва жуда кўп миқдор учун – мулк қийматининг 10 фоизи миқдорида.

→ Шахс коррупцияга қарши курашишга муносиб ҳисса қўшганлиги учун давлат мукофотига ҳам тавсия этилиши мумкин.

2. Коррупцияга қарши курашиш тарихи

Таниқли ҳанафий олими ва фақиҳи,
Зайн ал-обидин Ибн Нужайм ал-
Мисрий ал-Ҳанафий (1519-1563)
ўзининг мазкур "Пора ва унинг
турларИ" рисоласида

Пора олиш Қуръон ва суннат
хамда ижмоъга кўра ҳаром

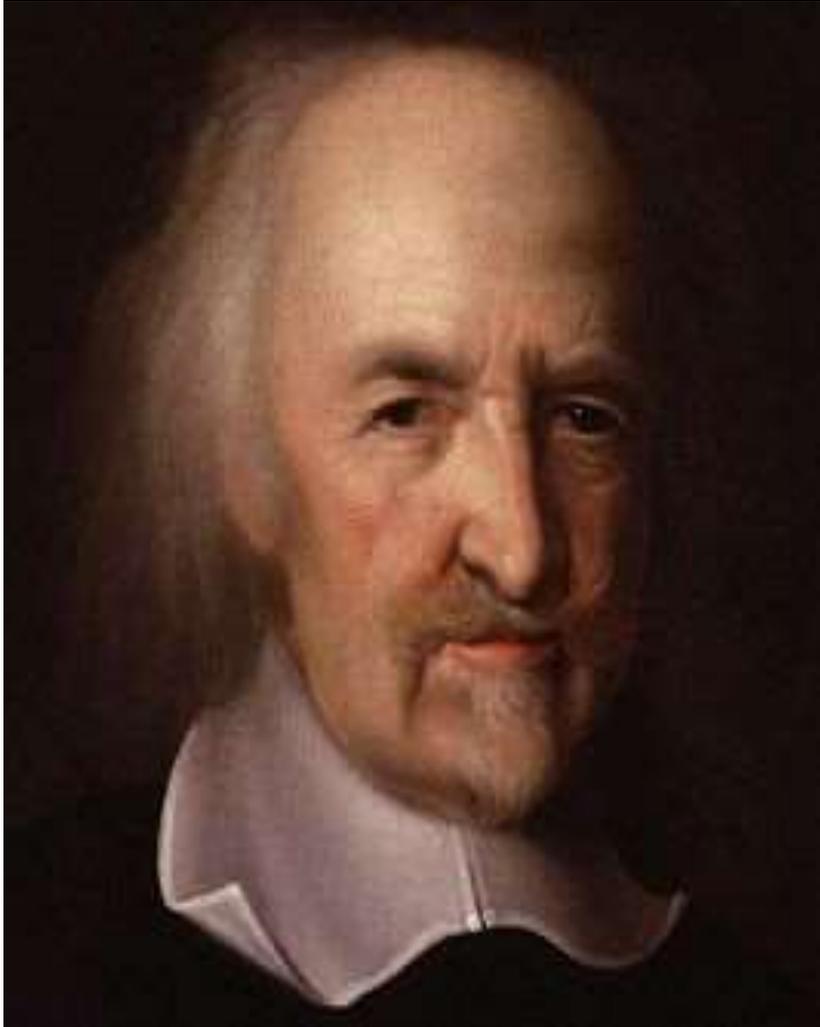
Қуръондаги оят, Аллоҳ таолонинг сўзи
бор: لا تأكلوا أموالكم بينكم بالباطل –
"Ораларингиздаги молларингизни
бекордан бекор еманглар!"

Ал-Буқоъий "ал-
Муносабот" асарида
"Ҳокимларга махфий
ҳолатда умумий пора билан
ишларни ўзингизнинг
фойдангиз тарафига буриш
учун бера кўрманглар!" дея
ифодалаган

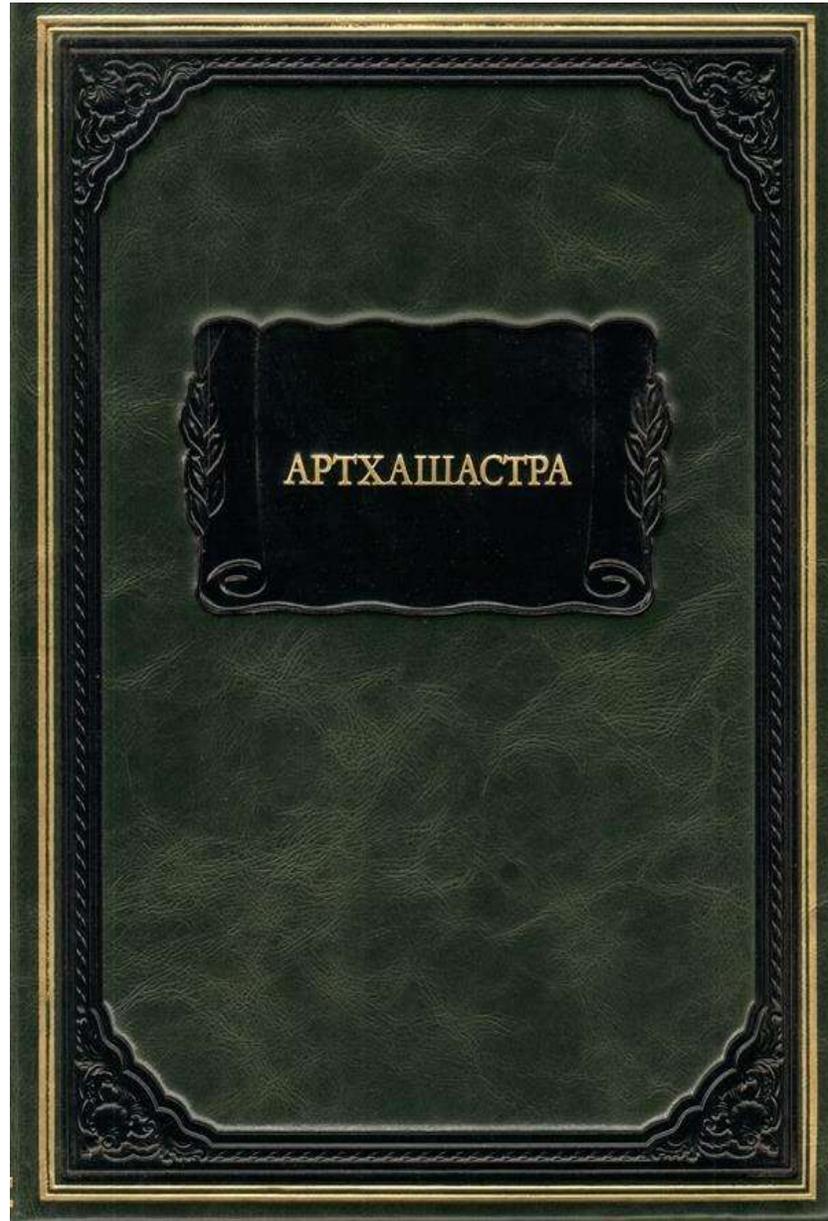
Бельгиянинг Брюгге шаҳрининг Ратуша судида нидерланд rassоми Герард Давиднинг «Камбис жазоси» ва «Порахур судьянинг териси шилиниши» диптих расмлари жойлашган. Диптих 1498 й. яратилган.

Одил судлов тизимида коррупцияни тугатиш юзасидан қадимги форс давлати – Аҳамонийлар салтанатида шафқатсиз жазолар бериш орқали кураш олиб борилган. Хусусан, тарихчи Геродотнинг хабар беришича, шоҳ Кир II нинг ўғли **Камбис II** даврида **тарафларнинг бирдан пора олгани учун Сисамн исмли судьянинг тириклайин териси шилиб, ўтирган курсисига тортиб қўйилган ҳамда унинг ўғли шу вазифага тайинланган**, токи судда иш кўраётган чоғида қайси курсида ўтирганини унутмасин. Ана шундан сўнг қадимги форс судьялари орасида бирорта ҳам порахўрлик ҳолати аниқланмаган.

Ўз бойлиги билан
мағрурланадиган одамлар
давлат идораларини
коррупцияга тортиш орқали
жазодан қутулиб қолиш ёки пул
ва бошқа турдаги совгалар
эвазига кечирилишлари
тўғрисидаги ишонч асосида
бемалол жиноятлар содир
қилишади... Коррупция – бу
даврлар оша ўсиб келаётган
илдиз бўлиб, у ҳар хил орзу-
ҳаваслар ортидан бирортаям
қонунни менсимасликдир.

Ўрта асрлар Европасида коррупцияга арши кураш

3. Коррупцияни белгиловчи омиллар ва унинг келиб чиқиш сабаблари

Антропологик омиллар	Иқтисодий омиллар	Ижтимоий омиллар
<p>Инсоннинг зиддиятли табиати, эзгулик ва ёвузликнинг доимий кураши, инсоннинг кам куч сарфлаб кўпроқ фойда олишга интилиши ва ш.к.</p>	<p>Тадбиркорлик фаолиятининг юқори даражадаги трансакциявий харажатлари (“қонунга бўйсунуш баҳоси”), бозор хўжалиги доирасидаги рақобат, иқтисодиётнинг турли секторларининг нотекис ривожланиши, ва бошқалар.</p>	<p>Жамиятнинг ижтимоий табақалашуви, “хавф гуруҳлари”нинг мавжудлиги, меҳнат қонунчилигининг бузилиши, муҳожир ишчилар, аёллар ва ўсмирлар меҳнатидан фойдаланишда ижтимоий адолат принципларига риоя этилмаслиги ва ҳ.к.</p>
1	2	3

Коррупциявий омиллар

Ҳуқуқий омиллар	Ахлоқий омиллар	Сиёсий омиллар
<p>тадбиркорликнинг ҳуқуқий асоси номукамаллиги, бозор хўжалигининг ўзгариб боровчи шарт-шароитлари билан мавжуд қонунчилик базаси ўртасида зиддият мавжудлиги, уй хўжалигининг тартибга солинмаслиги ва ш.к.</p>	<p>қонунчилик ҳамда тадбиркорликнинг ахлоқий асослари ўртасидаги зиддиятлар, давлат ва жамият, давлат ва индивид манфаатлари ўртасидаги зиддиятлар; миллий анъаналарнинг ҳисобга олинмаслиги, диний қоидаларнинг таъсири ва бошқалар.</p>	<p>ҳокимият ва йирик капитал ўртасидаги ўзаро муносабатлар, олигархиянинг шаклланиши, ҳокимият кучи ҳамда иқтисодий фаолиятга таъсир кўрсатишнинг кучга асосланган усуллари ўртасидаги нисбат.</p>
4	5	6

Коррупция бир нечта турлари мавжуд

Маиший коррупция

Асосан мансабдор шахслар
ва давлат
хизматчиларининг
кундалик иш фаолиятида
фуқаролар билан
муносабатларида кенг
тарқалган

Хусусий сектордаги коррупция

Хусусий сектор ҳамда
ҳокимият вакилларининг
тадбиркорлик субъектлари
билан муносабатларида
учрайди

Давлат органлардаги коррупция

Давлат бошқарув
органлари, сиёсий
ҳукмрон доиралар ҳамда
одил судлов тизими
фаолиятида учрайди

КОРРУПЦИЯНИНГ

3 сабабни

1. Иқтисодий — давлат хизматчиларининг паст ойлик маоши, уларнинг тадбиркор ва фуқаролар фаолиятига таъсир кўрсатишда юқори ваколоти.

2. Институционал — давлат идоралари ишидаги ёпиқлик, ҳисоботлар тизимидаги қўшиб ёзишлар, қонунчилик тизимида шаффофликнинг йўқлиги, давлатнинг кучсиз кадрлар сиёсати.

3. Ижтимоий-маданий — жамиятнинг интизомсизлиги, фуқароларнинг тартибсизлиги ва ахборотга эга эмаслиги, жамоатчилик пассивлиги.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

2020 йил барчамиз учун алоҳида синов ва масъулият йили бўлади

Шавкат Мирзиёев

2020 йил “ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙИЛИ” даги ҳамда яқин истиқболдаги вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун, аввало,

- ❖ 2020 йилга мўлжалланган давлат дастури;
- ❖ “Рақамли Ўзбекистон – 2030” дастури тасдиқланади;
- ❖ 6 ёшли болаларни мактабга тайёрлаш тизими жорий қилинади;
- ❖ ОТМларда мутахассисликка алоҳида бўлмаган фанлар сони 2 баробар қисқартирилади;
- ❖ айрим ОТМларда ўқш мuddати 3 йил қилиб белгиланади, 10 та ОТМ ўзини ўзи молиялашга ўтади;
- ❖ ОТМларда давлат грантлари 2 баробар кўпайтирилади, қизлар учун алоҳида грантлар ажратилади;
- ❖ 12 мингга муассаса тезкор Интернетга ўланади;
- ❖ мўтлақо янги профессионал таълим тизими йўлга қўйилиб, 340 та кэсб-ҳунар мактаби, 147 та коллеж ва 143 та техникум ташкил этилади;
- ❖ математика, кимё-биология, геология каби йўналишларда фундаментал ва амалий тадқиқотлар фаоллаштирилади;
- ❖ Бош вазир ўринбосари, вазирлик ва идораларда ҳамда ҳокимликларда АҚТни жорий этиш бўйича масъул ўринбосар лавозимлари очилади.

Биринчидан, макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш ва инфляцияни жилволаш

- ❖ “Давлат қарзи тўғрисида” ги қонун лойиҳаси;
- ❖ “Давлат молиявий назорати тўғрисида” ги қонун лойиҳаси;
- ❖ “Яширин иқтисодиёт” га қарши курашиш дастури;
- ❖ Иқтисодиётда рақобат муҳитини шакллантириш стратегияси ишлаб чиқилади.

Иккинчидан, фаол инвестиция сиёсатини изчил давом эттириш

- ❖ Қурилиш соҳасини 2025 йилга қадар ривожлантириш стратегияси;
- ❖ Давлат ишприқидидаги қорхоналарга эгалик қилиш, уларни бошқариш ва ислоҳ этиш стратегияси ишлаб чиқилади.

Учинчидан, банк тизимини ривожлантириш

- ❖ Банк-молия академияси тўлиқ қайта ташкил этилади;
- ❖ “Кредит тарихи” ахборот тизими тўлиқ ишга туширилади;
- ❖ тадбиркорларни қўллаб-қувватлайдиган лойиҳалар фабрикаси фаолияти йўлга қўйилади.

Тўртинчидан, рақобатдош маҳсулотлар ишлаб чиқариш, экспортни кўпайтириш, транзит салоҳиятидан фойдаланиш

- ❖ Экспорт-кредит агентлиги;
- ❖ Экспортни қўллаб-қувватлаш жамғармаси ташкил этилади;
- ❖ Савдо фаолиятини тартибга соладиган қонун лойиҳалари;
- ❖ Ташқи иқтисодий фаолиятни тартибга солиш концепцияси ишлаб чиқилади;
- ❖ иқтисодий интеграция жараёнлари таҳлил этилиб, ҳўлоса ва тақлифлар ишлаб чиқилади.

Бешинчидан, sanoat тармоқларини хомашё ва замонавий инфратузилма билан таъминлаш

- ❖ кимё, нефть ва газ, энергетика, электротехника, қурилиш материаллари, зарғарлик sanoatини хомашё билан таъминлаш учун геология-қидирув соҳаси тўбдан ривожлантирилади.

Олтинчидан, бизнес муҳитини янада яхшилаш

- ❖ “Кичик ва ўрта бизнес тўғрисида” ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилади;
- ❖ Фискал институти ташкил этилади;
- ❖ лицензия ва рухсатномалар бериш асослари қайта кўриб чиқилади;
- ❖ тўловга қобилитетга қорхоналарни соғломлаштириш бўйича янги тизим жорий этилади;
- ❖ тадбиркорларга ер ўчасткаларига оид маълумотларни етказиш бўйича янги тизим жорий этилади;
- ❖ текшириш энг сўнгги факультетда чора эканлигини назарда тулувчи янги тизим жорий этилади;
- ❖ сохта тадбиркорлик, рақобатчининг обрўсини тушириш каби қилмишлар учун жиноий жавобгарлик бекор қилинади;
- ❖ юридик шахс бўлган тадбиркорлик субъекти аъзоларига “жиноий уошма” сифатида жазо таъинлаш бекор қилинади.

Еттинчидан, қишлоқ хўжалигини стратегик ёндашулар асосида тараққий эттириш

- ❖ “Кооперация ва кластерлар тўғрисида” ги қонун лойиҳаси;
- ❖ сув хўжалигини ривожлантириш концепцияси ишлаб чиқилади;
- ❖ пахта ва ғалла етиштиришга давлат буюртмаси бекор қилинади;
- ❖ мева-сабзавот, шолчилик, қорвечилик, ипакчилик кластерлари ташкил этилади.

Саккизинчидан, туризмни иқтисодиётнинг стратегик тармоғига айлантириш

- ❖ зиёрат ва тиббиёт туризми жадал ривожлантирилади.

Тўққизинчидан, ҳудудларни ривожлантириш, аҳоли учун муносиб турмуш шароитини яратиш

- ❖ ички миграцияни эркинлаштириш мақсадида прописка тизими ислоҳ қилинади;
- ❖ аҳолининг уй-жойга бўлган талабини тўлиқ таъминлаш учун янги ипотека тизими жорий этилади;
- ❖ 16 минг оилага уй-жой олиш учун 1 триллион сўм субсидия ажратилади.

Биринчидан, аҳоли фаровонлигини ошириш ва унинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш

- ❖ “Ижтимоий сўғурта тўғрисида” ги қонун лойиҳаси;
- ❖ “Ижтимоий тадбиркорлик асослари ва уни рағбатлантириш чоралари тўғрисида” ги қонун лойиҳаси;
- ❖ аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш концепцияси;
- ❖ “Камбағалликни камайитириш” дастури;
- ❖ “Меҳрибонлик ўйлари” да тарбияланган ёшлар бўйича дастур лойиҳаси ишлаб чиқилади;
- ❖ ижтимоий нафақа тўлашнинг янги тизими жорий этилади;
- ❖ бюджет тизими ходимларининг иш ҳақи, пенсия, стипендия ва нафақалар миқдори инфляция даражасидан юкори миқдорда оширилади;
- ❖ давлат архиви тизимини электрон шаклга ўтказиш орқали пенсияга чиқишни осонлаштириш бўйича янги тизим яратилади.

Иккинчидан, соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш, тиббий хизмат сифатини ошириш

- ❖ мажбурий тиббий сўғуртага оид қонун лойиҳаси ишлаб чиқилади;
- ❖ электрон тиббий карталар жорий этилади;
- ❖ дори-дариларнинг реал нархини онлайн тартибда кузатиб бориш тизими яратилади.

Тўртинчидан, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини кенг қарор топтириш

- ❖ иқтидорли спортчиларни селекция қилишнинг “ташкilot – туман (шаҳар) – ҳудуд – республика” босқичларидан иборат тўрт босқичли тизими жорий этилади.

Иқтисодиёт соҳасидаги вазифалар

3 Қонун устуворлиги ва суд-ҳуқуқ соҳасидаги қушимча вазифалар

(асосий вазифалар Конституция кунига бағишланган тантанали маросимда белгиланган)

- ❖ Биринчидан, суд мустақиллигини тўлиқ таъминлаш чоралари қурилади, жумладан суд қарорларини факат иш юзасидан шикоят келиб тушган ҳолдагина прокуратура томонидан қабул қилиниши тизими жорий этилади.

- ❖ Иккинчидан, Фуқаролик, Жиноят, Жиноят-процессуал, Жиноят-иқроия, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларни янгиланган қабул қилиш бўйича чоралар қурилади.

- ❖ Учинчидан, ҳуқуқ-бузарликларнинг барвақт олдини олиш соҳасидаги ислохотлар янги босқичга кўтарилади.

- ❖ Тўртинчидан, коррупциянинг олдини олишга доир фаолият янги босқичга кўтарилади ва бунинг учун коррупцияга қарши курашишга масъул бўладиган алоҳида орган ташкил этилади.

- ❖ Бешинчидан, фуқаролик масалаларига оид қонунчилик такомиллаштирилади ҳамда 1995 йилгана Ўзбекистонга келган ва шундан буён истиқомат қилётган шахсларга Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини автоматик тарзда бериш чоралари қурилади.

4 Ташқи сиёсатни фаоллаштириш бўйича вазифалар

- ❖ Биринчидан, Марказий Осиё минтақасидаги мамлакатлар билан барча соҳаларда ўзаро дўстлик, яхши қўшнчилик ва стратегик шериклик руҳидаги муносабатлар янги босқичга олиб чиқилади.

- ❖ Иккинчидан, РФ, ХХР, АҚШ, Япония, Жанубий Корея, Туркия, БАА, ЕИ ва Осиё мамлакатлари билан сиёсий, савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт-коммуникация ва маданий-гуманитар алоқалар янада ривожлантирилади.

- ❖ Учинчидан, БМТ, ЁХТ, ИХТ, Туркий кенгаш ва бошқа халқаро ташкилотлар доирасида ҳамкорлик жадаллаштирилади; Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий стратегия қабул қилинади.

- ❖ Тўртинчидан, МДҲ ва ШҲТ доирасидаги фаолият самараси янада оширилади.

5 Бошқа долзарб масалалар

- ❖ Биринчидан, жойларда ижро ва вакилик органларининг давлат бошқарувидаги ролини ва масъулиятини янада ошириш

- ❖ Кенгаш сўрови институти жорий этилади;
- ❖ вилоят ва туман ҳокимлари ўз дастурлари ва уларнинг иқроси тўғрисида вилоят Кенгашларида ҳисобот берадиган тизим жорий қилинади;
- ❖ ҳокимларнинг ваколатлари қайта кўриб чиқилади ва бир-бирини тақорлайдиган функциялар тегишли органларга ўтказилади;
- ❖ ҳокимлар ўз ваколатларидан самарали фойдаланётганини, вазирлик ва идораларнинг ҳудудий тузилмалари фаолияти натижадорлигини назорат қилиш бўйича янги тизим яратилади.

Иккинчидан, Ўзбекистон Республикаси Жамоатчилик палатаси ташкил этилади.

QR-кодни скан қилиб электрон қаволашига ўтиш

Ўзбекистон Республикаси БОШ ПРОКУРАТУРАСИ